

ÚUi

Jazyk Python

Syntax, základné jazykové konštrukty
prednáška 1

Ústav umelej inteligencie
Technická univerzita v Košiciach
Ing. Ján Magyar, PhD.

História Pythonu

- myšlienka pochádza z 80-tych rokov – Guido van Rossum
- 1991 – Python 1.0
- 2000 – Python 2.0
- 2008 – Python 3.0
- súčasne – Python 3.14.X

Vlastnosti Pythonu

- všeobecne použiteľný
- vyšší
- interpretovaný
- viacparadigmový
 - štruktúrované/procedurálne programovanie
 - objektovo orientované programovanie
 - funkcionálne programovanie
 - čiastočne aspektovo orientované programovanie
 - čiastočne metaprogramovanie
 - cez rozšírenia logické programovanie

Python vs. C

- interpretovaný
- vyšší programovací jazyk
- viacparadigmový
- dynamická typová kontrola
- premenné, garbage collection
- podpora definície údajových štruktúr
- syntakticky významné odsadenie
- kompilovaný
- stredný programovací jazyk
- procedurálne programovanie
- statická typová kontrola
- smerníky, alokácia pamäte
- explicitná definícia údajových štruktúr
- bloky pomocou zátvoriek

Základné jazykové konštrukty - prehl'ad

- hodnoty a premenné
- operátory
- vetvenie
- iterácie
- funkcie

Premenné a hodnoty

- dynamická typová kontrola
- definícia premennej v C:

```
typ názov = hodnota;  
int number = 5;
```

- definícia premennej v Pythone:

```
názov = hodnota  
number = 5
```

Názvy premenných

„There are only two hard things in Computer Science: cache invalidation and naming things.“

-- Phil Karlton

- kl'účové slová sú zakázané
- nemali by ste používať názvy štandardných metód a funkcií
- nemali by ste používať písmená O, I, L
- názvy sa začínajú na písmeno
- čo najkratšie ale zrozumiteľné

Zvyky pri pomenúvaní

- premenné, metódy a funkcie: malé začiatočné písmená, slová oddelené _
my_wonderful_variable, my_wonderful_function
- triedy: veľké začiatočné písmená, camelcase
MyClass
- konštanty: veľké písmená, slová oddelené _
MY_CONSTANT
- moduly: malé začiatočné písmená, slová oddelené _
my_module
- balíky: malé začiatočné písmená, slová písané spolu
mypackage

Primitívne typy v Pythone

- integer
- float
- complex (napr. $3 + 4j$)
- boolean (True alebo False)
- string (napr. 'abc' alebo "abc")
- None

Sekvenčné typy v Pythone

- `list` (zoznam)
 - meniteľný
 - postupnosť hodnôt rôzneho typu (zvyčajne ale homogénna)
 - `[0.8, 2.4, 1.3]`
- `tuple` (n-tica)
 - nemeniteľný
 - postupnosť hodnôt rôzneho typu (zvyčajne heterogénna)
 - `(1, 2.4, 'abc')`
- `range` (interval)
 - nemeniteľný
 - obsahuje čísla
 - tri parametre: start, stop, step
 - `range(3, 8)`

Mapovacie typy v Pythonе

dictionary (asociatívne pole)

- mapuje hašovateľné hodnoty na l'ubovoľné hodnoty
- skladá sa z dvojíc kl'úč-hodnota
- kl'účom nemôže byť: zoznam, dictionary, meniteľné hodnoty
- `dct = { 'boys': [' ', ' ', ' '], 'girls': [' ', ' '] }`

Množinové typy v Pythone

- nezoradená množina jedinečných hašovateľných hodnôt
- používa sa pre:
 - určenie príslušnosti
 - vymazanie duplikátov
 - množinové operácie
- set
 - meniteľný
 - nehašovateľný
 - { 'ab', 'bc' }
- frozenset
 - nemeniteľný
 - hašovateľný

Operátory v Pythone

- aritmetické operátory
- prirad'ovacie operátory
- porovnávacie operátory
- logické operátory
- operátory identity
- operátory príslušnosti

Aritmetické operátory v Pythone

+

sčítanie

-

odčítanie

*

násobenie

/

delenie

%

modulo (zvyšok)

//

celočíselné delenie

**

umocňovanie

Priradovacie operátory v Pythone

=	x = 5	&=	x = x & 5
+=	x = x + 5	=	x = x 5
-=	x = x - 5	^=	x = x ^ 5
*=	x = x * 5	>>=	x = x >> 5
/=	x = x / 5	<<=	x = x << 5
%=	x = x % 5		
//=	x = x // 5		
**=	x = x ** 5		

Walrus operátor

(x:=5)

- od Python 3.8
- priradí hodnotu a vráti ju
- kritizovaný
 - pre každú operáciu by mal existovať iba jeden operátor
 - jednoduchosť je lepšia ako komplexita
 - nikto nevie, ako ho vývojári budú používať

Použitie walrusa

```
# f() may return None  
x = f()  
if x:  
    process(x)
```

[f(x), f(x)**2, f(x)**3]

```
# f() may return None  
if (x:=f()):  
    process(x)
```

[y:=f(x), y**2, y**3]

Porovnávacie operátory v Pythone

`==` rovná sa

`!=` nerovná sa

`>` väčšie

`<` menšie

`>=` väčšie alebo rovné

`<=` menšie alebo rovné

Operátory identity v Pythonie

is	je
is not	nie je

Logické operátory v Pythone

and zároveň

or alebo

not nie je

Operátory príslušnosti v Pythone

in	nachádza sa
not in	nenachádza sa

Vetvenie - podmieňovací príkaz

if podmienka:

telo

elif podmienka:

telo

else:

telo

Vetvenie - switch

- neexistuje priamy ekvivalent

```
match premenná:  
    case hodnota1:  
        akcia1  
    case hodnota2:  
        akcia2  
    case hodnota3:  
        akcia3  
    case _:  
        akcia-default
```

Iterácie - cykly

všeobecne tri typy:

1. aritmetický
 - o `for`
2. logické
 - o `while`
 - o `do ... while`
3. `foreach`

Logické cykly v Pythone

while podmienka:
 telo

do ... while v Pythone
 telo
while podmienka:
 telo

Foreach cyklus v Pythone

- pre iteráciu nad prvkami sekvencie

```
for e in sequence:  
    (do something [with e])
```

- sekvencia môže byť:
 - zoznam
 - n-tica
 - interval (range)
 - množina (set/frozenset)
 - string - prvky sú znaky

Aritmetický cyklus v Pythone

- jazyky založené na C obsahujú cyklus for v tvare:

```
for (int i = 0; i < 5; i++) { telo; }
```

- reprezentácia v Pythone

```
for i in range(0, 5):  
    telo
```

- aktualizácia počítadla je možná pomocou parametra step

Zhrnutie

- základné vlastnosti Pythonu
- rozdelenie základných konštruktorov
- rozdelenie operátorov
- vetvenia a cykly